የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ምክር ቤት

ልሳነ-ሕግ ጋዜጣ

LISSANE HIG GAZETA

Of the Benishangul Gumuz Regional State

21ኛ ዓመት ቁጥር 126
የካቲት 2007 ዓ/ም

በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ክልል ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

21th Year Number 126
Assosa Fab 2015 G.c

ያንዱ ዋጋ ብር-----------

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር126/2007ዓ.ም

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግሥት
የተሻሻለው የቀበሌ ማበራዊ ፍርድ ቤትን
ለማቋቋምና ሥልጣንና ተግባራትን ለመወሰን የወጣ አዋጅ

አዋጅ ቁጥር 126/2007 □ም

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የቀበሌ ማበራዊ ፍርድ ቤትን ለማቋቋምና ሥልጣንና ተግባራትን ለመወሰን የወጣ አዋጅ (እንደተሻሻለ)

በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ክልል የቀበሌ ማበራዊ ፍርድ ቤት ለማቋቋም □ወ□ አዋጅ ቁጥር 11/1990 ዓ.ም ከተሻሻለዉ የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕቱመንግስት ፋር ማ□□ም በማስ□ለቱ፣

በከተማና በገጠር የቀበሌ አስተዳደር ክልል ዉስጥ የሚኖሩ ሕዝብ ዲሞክራሲያዊ መብቱን ተጠቅሞ የራሱን ማህበራዊ ፍርድ ቤት በማቋቋም ራሱን እንዲዳኝ ማድረጉ ጠቃሚ መሆኑን በመገንዘብ፣

ህብረተሰቡ በጥቃቅን ጉዳይ ከገጠር ወደ ከተማ በመመላለስ የሚያባክነዉን ጊዜ፣ጉልበትና ገንዘብ በመቆጠብ በአቅራቢያ ተዳኝቶ ሙሉ ጊዜዉን ሥራዉ ላይ እንዲያዉልና መደበኛ ፍርድ ቤት በጥቃቅን ጉዳዮች እንዳይጣበቡ በማህበራዊ ፍርድ ቤት መታየት የሚችሉትን ጉዳዮች ከፍሎ መስጠት በማስፈለጉ፣

በዚህ ረገድ ህዝቡ በሚኖርበት ቀበሌ የሚያቋቁመዉ ማህበራዊ ፍርድ ቤት በወንጀልና በፍትሃብሔር ጉዳዮች ላይ ያለውን የሥረ-ነገር ሥልጣን፣ የሚመሩበትን የዳኝነት ሥነ-ሥርዓት እና አዲሱን የወንጀል ህግና ወቅታዊ የማህበረሰቡ እድገት ደረጃ ጋር አጣጥሞ በህግ መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ክልል ምክር ቤት በተሻሻለዉ የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ክልል ሕገ-መንግስትአንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3 ተራ ቁጥር 3 (1) እና አንቀጽ 108 ንዑስ አንቀጽ 1 በተሰጠዉ ስልጣን መሠረት የሚከተለዉ ታ□ ጇል፡፡

ክፍል አንድ

በ□ቅላላ

አንቀጽ 1

አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ"**የከተማና የገጠር ቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ማቋቋሚያና ሥልጣንና ተግባራት መወሰኛ አዋጅ/የተሻሻለው/ 126./2007 □ም**"ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀጽ 2

ትርጓሜ

1. "**ሕቆመንግስት**"ማለት□ተሻሻለውየቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ሕቆመንግስት ነዉ፣
2. "**ፍርድ ቤት**" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 3 መሰረት የተቋቋመውና ከዚህ በኋላ "**ማህበራዊ ፍርድ ቤት**" ተብሎ የሚጠራው ነው፣
3. "**ዳኛ**" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት በሚቋቋሙት የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የዳኝነት ተግባራት እንዲያከናውን የሚመረጥ ዳኛ ማለት ነው፣
4. "**ረጂስትራር**" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 21 ላይ የተደነገጉት ስልጣንና ተግባር የሚያስፈጽም የፍርድ ቤት ሰራተኛ ነው፣

5. **"የከተማ ቀበሌ ማህበራዊ ፍርድቤት"** ማለት በዚህ አዋጅ በማዘጋጃ ቤት ክልል የሚተዳደሩ ወይም ማዘጋጃ ቤት ባይቋቋምም በታዳጊ ከተማነት የሚታወቅ ማለት ነዉ፣
6. **"የገጠር ቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት"** ማለት በተሻሻለውውየቤኒሻንጉል ቶሙ□ □ልላዊ መንግስት ሕቱመንግስት አንቀጽ 108 ንዑስ አንቀጽ1 መሠረት እንደተደነገገው የተቋቋመ የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድቤት ማለት ነዉ፡፡

አንቀጽ 3

መቋቋም

በእያንዳንዱ ከተማና ገጠር ቀበሌ ዉስጥ የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ከዚህ በኋላ "ማህበራዊ ፍርድ ቤት"□እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ□እንደገና ተቋቁሟል፡ ፡

አንቀጽ 4

ተጠሪነት

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ተጠሪነት በአካባቢው ለሚገኘው የቀበሌ ምክር ቤት ሆኖ በሚሰጠዉ የፍርድ ዉሳኔ ላይ በየደረጃዉ ላለው ፍርድ ቤት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 5

□ላማ

ማህራዊ ፍርድ ቤቱ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

1. በሕቱመንግስትና በሕግ የተጠበቁትን የግለሰቦችና የብሄረሰቦች መብቶች፣ ነጻነቶችና ጥቅሞች ማስከበር፣
2. በነዋሪዎች መካከል መግባባትና በሠላም አብሮ መኖር ኢንዲሰፍን ጥረት ማድረግ፣
3. በሚቀርቡት ክርክሮች መነሻ ማህበራዊ ጠንቆች እንዲወገዱ ነዋሪውን ማስተማርና ህግን የማክበር አመለካከቱ እንዲዳብር ማድረግ፣
4. በሕግ የተጠበቁትን የመንግስት አካላት፣ የሕዝባዊ ድርጅቶችና የሌሎች ማህበራዊ መብቶችና ጥቅሞችን በማስከበር መልካም አስተዳደር ችግሮችን መፈታት፡፡

ክፍል ሁለት

ሰለማህበራዊ ፍርድ ቤትአደረጃጀት፣ ስለዳኝነት

ሥራ አካሄድናየዉሣኔ አሰጣጥ

አንቀጽ 6

የማህበራዊ ፍርድ ቤት አደረጃጀትና የዳኛ ብዛት

የማህበራዊፍርድ ቤት የሚከተሉት አደረጃጀትና የዳኛ ብዛት ይኖረዋል፡-

1. የሴቶችን ተዋፆኦ በጠበቀ መልኩ ሆኖ በማንኛውም የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት አንድ ሰብሳቢና ሁለት ዳኞች እንዲሁም ዳኛ ሲጓደል ተክተው የሚሰሩ ሁለት ተጠባባቂ ዳኞች ይመረጣሉ፣
2. አንድ ሪጅስተራር፣
3. ዳኞቹ ሰብሳቢውንና ምክትል ሰብሳቢውን ከመካከላቸው ይመርጣሉ::

አንቀጽ 7

ስለዳኝነት ሥራ አካሄትናየዉሣኔ አሰጣጥ

1. ለማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚቀርቡ ማናቸውም ጉዳይ ተከራካሪ ወገኖች በመረጡት ሽማግሌዎች እዲታረቁ ፍርድ ቤቱ አስፈላጊውን ሁሉ ያደርጋል፣
2. ባለጉዳዮች በግራ ቀኝ በመረጡት ሽማግሌዎች መስማማት ከቻሉ በስምምነቱ መሠረት እንዲያልቅ ፍርድ ቤቱ ትዕዛዝ ይሰጣል፡፡ነገር ግን መስማማት ካልቻሉ ማስረጃዉን በመስማት ለጉዳዩ እልባት ለመስጠት ተገቢ ነው ያለውን ፍርድ ወይም ውሳኔ ፍርድ ቤቱ ይሰጣል፡፡

አንቀጽ 8

ጉዳዩ ስለሚታይበት ስፍራና ቀን

1. ሽምግልና በአከባቢው ባህል መሠረት በሚታየው ሽምግልና ቦታዎች ይደረጋል፣ሆኖም ግን በመኖሪያ ቤት እና በመጠጥ ቤት ሽምግልና ሊደረግ አይችልም፣
2. እያንዳንዱ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የሕዝቡን የሥራ፣ የኑሮና የእምነት ሁኔታን ግንዛቤ ዉስጥ በማስገባት የሚያስችልበት ቀንና ሰዓት የሚወስን ይሆናል::

አንቀጽ 9

ስለችሎት መሟላት

1. ማህበራዊ ፍርድ ቤት አንድን ጉዳይ የሚያየው ሶስት ዳኞች በሚገኙበት ችሎት ነው፣
2. ከሶስት ዳኞች በታች የሚሰጥ ማንኛዉም ዉሳኔ የሚጸና አይሆንም::

አንቀጽ 10

ስለዳኝነት ነጻነት

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ የዳኝነት ሥራውን በሙሉ ነፃነት ያከናውናል፣ከህግ በቀር በሌላ በማንኛውም ሁኔታ አይመሩም፡፡

አንቀጽ 11

በግልጽ ችሎት ስለማስቻል

1. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ማናቸውንም ጉዳይ የሚያየው በግልጽ ችሎት ይሆናል፣ ሆኖም ለሕ□ብ መልካም ፀባይ ወይም ደህንነት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በዝግ ችሎት ጉዳዩን ጸጸል፣
2. ማህበራዊ አርት ቤቱ በቀበሌዉ መ□በኛ የችሎት ስፍራ ያስችላል፡፡ ሆኖም ቀልጣፋ የዳኝነት ስራ ለማከናወን አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ወይም ትምህርታዊ □ቀሜታነቱ ሲታመንበት በቀበሌ ውስጥ በማናቸውም ስፍራ ያስችላል፡፡

አንቀጽ 12

ከችሎት ስለመነሳት

1. ማንኛውም የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ፡-
   (ሀ) ከተከራካሪ ወገኖች ከአንደኛው፥ ፉር እስከ ሶስተኛ ደረጃ የሥጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ወይም፣
   (ለ) ከተከራካሪ ወገኖች ከአንደኛው ጋር ፀብ ወይም ከጉዳዩ የግል ጥቅም ያለዉ ወይም ክርክር የተነሳበትን ነገር አስቀድሞ በዳኝነት ወይም በዕርቅ መንገድ ያየው ከሆነ ከችሎት ይነሳል፣
2. ተቃውሞ የቀረበበት ዳኛ ሁኔታውን ተረድቶ በራሱ ፈቃድ ካልተነሳ የቀሩት ዳኞች ተቃውሞውን መርምረው ውሳኔ ይሰጣሉ፡፡ በተሰጠው ውሳኔ ይግባኝ ማቅረብ አይቻልም፣
3. □ኛው ከችሎት ሲነሳ ከተጠባባቂ ዳኞች አንዱ ተቃውሞው የተነሳበትን ጉዳይ ተተክቶ ጸጸል፣
4. ከተከራካሪወገኖች አንደኛዉ በሐሰት የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛን ከችሎት እንዲነሳ የጠየቀ እንደሆነ *በብር ሃምሳ* እንዲቀጣ ሊወሰን ይችላል፡፡

ክፍል ሦስት

ስለ □ኛ ምርጫና የአገልግሎት ዘመን፡

አንቀጽ 13

ለማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኝነት ስለ መመረጥ

1. የህገ-መንግስ ቱአንቀጽ 99 ንዑስ አንቀጽ4 እና አንቀጽ 108 ንዑስ አንቀጽ 2 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የቀበሌ ነዋሪ ሆኖ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መመዘኛዎች ወይም ክራይቴሪያ የሚያሟላ ከሆነ ለማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ ሊመረጥ ይችላል፡-
   (ሀ) 25 ዓመት ዕድሜ በላይ የሆነ/ነች፣
   (ለ) ቢያንስ ባህላዊ ሕግ ዕውቀት ያለውና በሕዝብ አመኔታ ያለው፣
   (ሐ) የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ ቢሆን ይጠቅመኛል ብሎ ህዝቡ ያመነበትን እና
   (መ) ህብረተሰቡ በዳኝነት ለማገልገል ፈቃደኛ የሆነ ማንኛውም ሰው ማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆኖ ሊመረጥና ሊያገለግል ይችላል፣
   (ሠ) ለማህበራዊ ፍርድ ቤትዳኝነት የሚመረጥ በስራው በመልካም አርዓርያነትን ያተረፈ በከባድ ወንጀል ተከሶያልተቀጣና በማህራዊ አገልግሎትአሰጣጡየህብረተሰቡን አክብሮትናአመኔታ ጸተረ□ መሆን አለበት::
2. ማንበብና መፃፍ የሚችል ቢሆን የተሻለ ሆኖ ግን ይህን መቻል አስገዳጅ መመዘኛ አይሆንም።
3. ማንኛውም የቀበሌ ነዋሪ ሆኖ በቀበሌ ምክር ቤት ወይም በአስተዳደር ምክር ቤት በአባልነት በሚያገለግልበት ጊዜ የዳኝነት ስራን አጣምሮ ሊሰራ አይችልም።

አንቀጽ 14
ስለ አገልግሎት ዘመን

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ የሥራ ዘመን አምስት ዓመት ይሆናል ። ሆኖም ሕዝቡካመነበት እንደገና ሊመረጥ ይችላል።

አንቀጽ15
□□ኛ ምርጫና ሹመት

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ ፍርድ ቤቱ በሚቋቋምበት ቀበሌ ዋና አስተዳደሪ አቅራቢነት በቀበሌ ምክር ቤት በጠቅላላ ጉባዔ ይሾማሉ::

አንቀጽ 16
ስለ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ሰብሳቢ ዳኛ ስልጣንና ተግባር

1. ፍርድ ቤቱን ይወክላል፣
2. ችሎቱን በሰብሳቢነት ይመራል፤ችሎቱን ያስችላል፣
3. ስለ ፍርድ ቤት የሥራ እንቅስቃሴ በየሶስት ወሩ ለሚመለከተው አካል ሪፖርት ያቀርባል፣
4. የማህበራዊ ፍርድ ቤቱ መዛግብትና ሰነዶች በአግባቡ መያዛቸውን ያረጋግጣል፣
5. ሰብሳቢው ስልጣኑን ለማስፈጸም በማይችልበት ጊዜ ከዳኞቹ መካከል አንድ መደበኛ ዳኛ ለስራው ይሰይማል።

አንቀጽ 17

ሰለ ምክትል ሰብሳቢው ስልጣንና ተግባር

1. በሰብሳቢው ተለይተው የሚሰጠውን ተግባር ያከናውናል፣
2. ሰብሳቢው ሳይኖር ሲቀር እርሱን ተክቶ ይሰራል፡፡

አንቀጽ 18
ከማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኝነት ስለ መሰናበት

አንድ የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ በሚከተሉት ምክንቶች ከዳኝነት ስራው ሊሰናበት ይችላል፡-

1. ከቀበሌው ነዋሪ ህዝብ በሚገኝ አስተያየት ላይ ተመስርቶ የቀበሌው ምክር ቤት በድምፅ ብልጫ ከዳኝነት እንዲነሳ ሲወስን፣
2. የሥራው ዘመን ሲጠናቀቅ፣
3. ዳኛው በፍላጎቱ ሥራዉን ለመልቀቅ ሲወስን፣
4. ዳኛዉ በህመም ምክንያት የዳኝነት ስራዉን ማካናወን ሳይችል ሲቀር፣
5. ዳኛው በሞት ከዚህ ዓለም ሲለይ ወይም፣
6. ዳኛው ከተሾመበት የመኖሪያ አድራሻው ቀበሌ ወደ ሌላ ቀበሌ ሲቀይር፣
7. በቀበሌው መስተዳድር ምክር ቤት ውስጥ አባል ሆኖ ከተመረጠ፣
8. በቀበሌው ምክር ቤት ውስጥ ድምፅ ያለው አባል ሆኖ ከተመረጠ እና
9. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ **2** ሥር በተደነገገው መሠረት የሥራ ዘመኑ ባይጠናቀቅም፡-
   (ሀ) የሁለቱን ተከራካሪ ወገኖች ምስክር ሳይሰማ ውሳኔ የሰጠ እንደሆነ እና
   (ለ) በዝምድናና በአድሎ ወይንም በሙስና የሠራ እንደሆነ ነው፡፡

አንቀጽ 19
የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ ከሥራ የሚሰናበት ሥነ-ሥርዓት

1. በዳኛ ላይ ቅሬታ ያለው ባለጉዳይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 18 ንዑስ አንቀጽ 9 ፊደል ተራ ሀ-ለ ስር የተደነገጉትን የሥነ-ምግባር ግድፈቶች መፈፀሙን ከተጨባጭ ማስረጃዎች ጋር በጽሑፍ ለቀበሌው ምክር ቤት አፈ-ጉባዔ ማቅረብ አለበት፣

2. የቀበሌው ምክር ቤት አፈ-ጉባዔ የቀረበለትን ቅሬታ አጣርቶ ለቀበሌ ምክር ቤት ስብሰባ ማቅረብ አለበት፣

3. የቀበሌው ምክር ቤት የቀረበለትን ቅሬታ ከማስረጃ ጋር በማመዛዘን አስፈላጊውን ውሳኔ ይሰጣል፣

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት ምክር ቤቱ ውሳኔ እስከሚሰጥ ድረስ የቀበሌው ምክር ቤት አፈ-ጉባዔ አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ቅሬታ የቀረበበትን ዳኛ ከሥራ አግዶ እስከሚቀጥለው የምክር ቤት ስብሰባ ሊያቆየው ይችላል፡፡

አንቀጽ 20

የሪጅስትራር ምርጫና የአገልግሎት ዘመን

1. ማንኛውም ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን መመዘኛዎች የሚያሟላ የማህበራዊ ፍርድ ቤት ሪጅስትራር ሆኖ ሊመረጥ ይችላል፡-

   (ሀ) ከፍተኛሞራልናብቃትያለውታማኝናከሕዝብ ዘንድ አመኔታያለው፣

   (ለ) ዕድሜ ከ18 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆነ፣

   (ሐ) መፃፍናማንበብየሚችል፣

   (መ) የቀበሌነዋሪሆኖሕዝብንለማገልገልፈቃደኛየሆነ፣

2. የቀበሌ አስተዳደር ምክር ቤቱ ከዚህ በላይ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ1 ላይ የተዘረዘሩትን መመዘኛዎች የሚያሟላ የቀበሌ ነዋሪ የፍርድ ቤቱ ሪጅትራር ሆኖ ሊመርጥ ይችላል፣
3. የሥራ ዘመኑ 5 ዓመት ይሆናል፣
4. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ሬጅስትራር የስራ ቀናት የዳኛ የስራ ቀናት ሆኖ የስራ ብዛት ባለው ፍርድ ቤት ሬጅስትራሩ በተጨማሪ ስለሚሰራበት ቀናት ማህበራዊ ፍርድ ቤት ይወስናል፣
5. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ሬጅስትራር የሥነ-ምግባር ጉድለት ካልታየበት በቀር ያለፈቃዱ ከስራ አይነሳም፡፡ ሆኖም አስተዳደር ምክር ቤቱ በሰብሳቢዉ ዳኛ አሳሳቢነት የሥነ-ምግባር ጉድለት የታየበትን ሬጅስትራር ከስራ ሊያነሳዉ ይችላል፡፡

አንቀጽ 21

የማህበራዊፍርድቤት ሬጅስትራር ሥልጣንና ተግባር

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ሪጅስትራር ተጠሪነቱ ለፍርድ ቤቱ ሰብሳቢ ሆኖ ከዚህ በታች

የተዘረዘሩት ሥልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የክስ ማመልከቻ ይቀበላል፣ጉዳዩን ለማየት ፍርድ ቤቱ ስልጣን እንዳለዉ ይመረምራል፣ፋይል ከፍቶ ለችሎት ይመራል፣
2. የፍርድ ቤት መዝገብ ያደራጃል፣የገቢና ወጪ ደብዳቤዎችና የሂሳብ ሰነዶችን ይይዛል፣
3. የይግባኝ ውሣኔ ፋይሎችን ኮፒ አዘጋጅቶ ለይግባኝ ባዮች ይሰጣቸዋል፣
4. ፍርድ ቤቱ ችሎት በሚያስችልበት ጊዜ ትዕዛዞችንና ማስታወቂያዎችን ያስተላልፋል፣
5. የማህበራዊ ፍርድ ቤት መደበኛ የዕለት ተዕለት አስተዳደራዊ ሥራዎችን ያካሂዳል፡፡

□ክል አራት

ስለማህበራዊ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣን

አንቀጽ 22

ስለ አከባቢያዊ ክልል ሥልጣን

1. ማንኛውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት አንድን ጉዳይ ለማየት በዚህ አዋጅ ሥልጣን የሚኖረው፡ -

   (ሀ) ተከሳሽ ወይም ተጠሪ በሚኖርበት ቀበሌ ወይም፣

(ለ) ክርክር ያስነሳው ጉዳይ የሚገኝበት ቀበሌ ወይም፣

(ሐ) ትርቱቱ □ተ□ፀመዉ ወጁም ለ□ር□ሩ መንስዔ የሆነዉ ንብረት ፍርድ ቤቱ በተቋቋመበት ቀበሌ ክልል የሆነ እንደሆነ ነው፣

2. ማህበራዊ ፍርድ ቤት በተከሳሽ ላይ የጊዜ ቀጠሮ መጠየቅ ወይም የመበርበሪያ ትዕዛዝ መስጠት አይችሉም፣

3. አንድ ክስ ከአንድ በላይ በሆኑሥልጣን ባላቸውማህበራዊ ፍርድ ቤቶች የቀረበ እንደሆነ የክስ ማመልከቻ በቀደምትነት የቀረበለት ማህበራዊ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥልጣንእንዳለዉ ተቆዓ ሮ ውሳኔ ይሰጣል፡፡

አንቀጽ 23

ስለ መ□በኛ አርት ቤት ሥልጣን

በዚህአዋጅመሠረትለማህበራዊ አርት ቤትያልተሰጠ የዳኝነት ሥልጣን □መ□በኛ አርት ቤትይሆናል፡፡

አንቀጽ 24

ስለ ፍትሃብሔርየሥረ ነገር ሥልጣን

1. ማናቸውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት፡-

(ሀ) ከብር አንድ ሺህ የማይበልጥ የገንዘብ ወይም በበዳይና በተበዳይ መካከል የተደረጉ ውሎችን ወይም ግምቱ ከብር አንድ ሺህ የማይበልጥ ማናቸውንም የንብረት □ር□ር፣

(ለ) በቱ□ር ቀበሌ □ልል ዉስዓ □ሚቶኙ የመሬት ይዞታ መብት በማከራየት እና የቤቶች □□ራጁ አገልግሎት ክፍያ ከብር አንድ ሺህ በማጁበልዓ በመ□□ቅ የሚነሱ ክርክሮች፣

(ሐ) በከተማ ቀበሌ □ልል ዉስዓ □ሚቶኙ የመሬት ይዞታ መብት በማከራየት እና የቤቶች ክራይ የአገልግሎት ክፍያ በተመለከተ ከብር አንድ ሺህ □ማጁበልዓ በመ□□ቅ የሚነሱ ክርክሮች፣

(መ) በፍትሃብሔር ሕግ ስለቅርንጫፎችና ስለዛፍ ሥሮች፣ ስለ አጥር ወይም ቤት ስለማ□ስ፣ ስለጠፉ ነገሮች ወይም □እንስሶች፣ ስለመተላለፊያ ቧንቧዎችና ቦዮች፣ ስለመተላለፍ መብት፣ ስለዝናብ ውሃና ከወደታች ስለሚገኙ መሬት ፅዳ ታዎች፣ ውሃ መውረጃውን የመጥረግ (የመሰንጠቅ) ሥራዎች ድንጋጌዎችን መሰረት በማድረግ የሚነሱ ክርክሮች፡፡

(ሠ) በገጠር የቀበሌ አስተዳደር ወይም በተደራጁ የህብረት ሥራ ማህበር ክልል የወል መጠቀሚያ በሆኑ ስፍራዎች□እና መሳሪያዎች በአገልግሎት ዋጋ ክፍያ ምክንያት

ወጁም በማህበሩ አማካይነት ስለሚሰጠው ብድር አከፋፈል በማህበሩና በአባሎች መካከል የሚነሳውን ማናቸውንም ክርክር የማየት ስልጣን ይኖረዋል::

2. ማናቸውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት በመንግስት አካላት ለሚሰጥ ነፃ አገልግሎት የአመልካቾቹን ትክክለኛውን የኑሮ ሁኔታ አረጋግጦ ማስረጃ ሊሰጥ ይችላል::

አንቀጽ 25
ስለ ወንጀል ጉዳይ □ሥረ-ነገር ሥልጣን

ማናቸውም የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤትየሚከተሉትን የወንጀል ጉዳዮች የዳኝነት ስልጣን ይኖረዋል፡ -

1. በወንጀል ህግ አንቀጽ 778፣ አንቀጽ 779፣ አንቀጽ 781፣ አንቀጽ 800፣ አንቀጽ 802 እስከ አንቀጽ 807፣ አንቀጽ 811፣ አንቀጽ 813 እስከ 817፣ አንቀጽ 818 (መ) ፣ አንቀጽ 819፣ አንቀጽ 820፣አንቀጽ 822 እስከ አንቀጽ 825፣ አንቀጽ 827፣
   አንቀጽ 837፣ አንቀጽ 840፣ አንቀጽ 841 ፣አንቀጽ 843፣ አንቀጽ 845፣ አንቀጽ 846 እስከ አንቀጽ 848፣ አንቀጽ 850 እስከ አንቀጽ 853 እና አንቀጽ 856 እስከ አንቀጽ 861፣□
2. በወቃቤ-ሕግ መስሪያ ቤት ለማህበራዊ ፍርድ ቤቱ የሚመሩለትን በወንጀል ሕግና በሌሎች ድንጋጌዎች ስር የሚነሱ የደንብ መተላለፍ ክሶችን በመጀመሪያ ደረጃ አይቶ የመወሰን ሥልጣን ይኖረዋል::

አንቀጽ 26
ማህበራዊ ፍርድ ቤትን ስለመድፈር

ማናቸውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት በችሎት ላይ እንዳለ የስድብ ወይም የዛቻና የፌዝ ወይም ሌላ ተመሳሳይ የሁከት ድርጊት የፈጸመ ሰው ቀጠሮ ሳይደረግ ወዲያውኑ ዝርዝር ሁኔታውን በመመዝገብ እስከ ብር ሁለት መቶ ወይም እስከ ከአስር ቀን በማይበልጥ ቀላል እስራት ይቀጣል፡፡

ክፍል አምስት
ስለቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የዳኝነት ሥነ-ሥርዓት
አንቀጽ 27
መሠረቱ

1. ማናቸውም የቀበሌ ማህበራዊፍርድ ቤትየሚከተለውየዳኝነትሥነ-ሥርዓትበዚህ አዋጅ የተደነገገው ይሆናል፣
2. ማንኛውም ሰው በችሎት በመገኘት በቀረበው ጉዳይ ላይ የችሎቱን ሰብሳቢ አስፈቅዶ ማብራሪያ ወይም መልስ የማቅረብ መብት ይኖረዋል፡፡ ሆኖም ፍርድ ቤቱ ውሳኔ የሚሰጠው ህግን ተከትሎ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 28
ስለፍትሃብሔር ክስ አመሰራረት

1. ማንኛቸዉም የፍትሃብሔር አቤቱታ ወይም ክስ ለማህበራዊፍርድ ቤትየሚቀርብ በጽሁፍ ወይም በቃል ሊሆን ይችላል፣

2. ተከሳሹ ወይም ተጠሪዉ በቃል ወይም በጽሁፍ መልስ ሊሰጥ ይችላል፣
3. ክሱ በጽሁፍ በሚሆንበት ጊዜ በሁለት ኮፒ ተዘጋጅቶ ይቀርባል፡፡ ክሱ በቃል በሚቀርብበት ጊዜፍርድ ቤቱ መዝገብ በመክፈት የከሳሽንና የተከሳሽ ስምና አድራሻ እንዲሁም የክሱን ፍሬ ነገር በአጭ ፣ያሉትን ማስረጃዎችና ምስክሮችን በጽሁፍ ያሰፍራል፣
4. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ሰብሳቢ ለፍርድ ቤቱ የሚቀርቡትን ማመልከቻዎች በመመርመር አሰፈላጊ የሆኑ ሰነዶችንና ማስረጃዎችን ለፍርድ ቤቱ ተያይዘው እንዲቀርቡ አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት ያደርጋል፣
5. በፍርድ ቤቱ ትዕዛዝ ተከራካሪ ወገኖች ምስክሮችና ሌሎች ጉዳዮችን ለማጣራት አስፈላጊ ለሆኑ ሰዎች መጥሪያ እንዲደርሳቸው ያደርጋል፣
6. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ የቀረበለትን ጉዳይ የሥራና የበዓላት ቀናት ጨምሮ ከአንድ ወር ባልበለጠ ጊዜ ዉስጥ መርምረዉና አጣርተዉ ጉዳዩን መወሰን ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 29

ስለ ደንብ መተላለፍ ክስ አቀራረብ

1. ለማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚቀርቡትን የደንብ መተላለፍ ጥፋት በሚመለከት ክስ የሚቀርበው በሚከተለው አኳኋን ይሆናል፣
   (ሀ) የደንብ መተላለፍ ጥፋት የተፈፀመው በሰው አካል፣ነፃነት፣ክብር ወይም ንብረት ላይ ሲሆን ክሱ የሚቀርበው በግል ተበዳይ ወይም እንዴራሴዉ ወይም ባል ለሚስት ወይም ሚስት ስለባሏ ወይም ችሎታ ስለሌው ሰው እንደራሴው ወይም በጠበቃ አማካይነት ሊሆን ይችላል፣
   (ለ) የደንብ መተላለፍ ጥፋት የተፈፀመው በክልሉ መንግስትና ሕዝብ ጥቅም ላይ ወይም በህዝባዊ ድርጅቶች፣ በህብረት ወይም በሌሎች ማህበራት ንብረት በሆነ ጊዜ ክሱ የሚቀርበዉ እንደአግባብነቱ በሚመለከተዉ በአቅራቢያዉ የሚገኝ የፍትህ ጽህፈት ቤት ወይም የፍትህና ደንብ ማስከበር ጽህፈት ቤት ወይም የቀበሌዉ አስተዳደርና ፀጥታ ዘርፍ በቀበሌዉ አስተዳዳሪ አማካይነት ይሆናል፣
   (ሐ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 በፊደል ተራ “ሀ” እና “ለ” ውጭ የሆነ ጥፋትን በተመለከተ የዐቃቤ-ህግ መሥሪያ ቤት ክሱ በማን መቅረብ እንዳለበት ይወስናል፣
2. በዚህ አዋጅ መሠረት በቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚታዩት የፍትሃብሔር ጉዳይን ለማቅረብ የሚችለው ተጠቃሚ የሆነው ወይም ጉዳት የደረሰበት ወገን ወይም ወኪል ነው፣

3. የደንብ መተላለፍ ጥፋት ክስ ለማህበራዊ ፍርድ ቤት ማቅረብ የሚቻለው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 28 ንዑስ አንቀጽ 1፣ ንዑስ አንቀጽ 2 እና ንዑስ አንቀጽ 3 መሠረት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 30

ስለ መጥሪያ አሰጣጥ

1. በማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚቀርብ ማንኛውም ሰው የተከሰሰበትን ጉዳይ አስቀድሞ እንድያዉቀውና ተዘጋጅቶበት እንዲቀርብ ጉዳዩ የሚሰማበትን ቀን፣ሰዓትና የከሳሽ ሰምና የክሱ ዓይነት በአጭሩ ተገልጸ መጥሪያ ይላክለታል፣
2. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ለተከራካሪ ወገን ወይም ለሚፈልግ ሌላ ሰው የሚያስተላል□ዉ መዓ ሪጸ ከቀጠሮ ቀን በአምስት ቀናት በፊት መድረስ አለበት፣
3. የመጥሪያዉ አሰጣጥ በማህበራዊ ፍርድ ቤት በአካል ለተቶኘዉ በቃል በመግለፅ ሲሆን ለሌለሰዉ ከሆነ በጽሑፍ በመላክ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 31

ማስረጽ □እን□ቀርብ ስለመ□□ቅ

1. ማንኛውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት የቀረበለትን ጉዳይ ለመወሰን የሚያስፈልጉትን ምስክሮች ለመጥራትና የፅሑፍ ማስረጃዎችን አስቀርቦ ለማየት ይችላል፣
2. ማንኛዉም ሰዉ መስሪያ ቤት ወይም ድርጅት ማህበራዊ ፍርድ ቤቱ ሲጠራው የመቅረብ ወይም የተጠየቀውን ማስረጃ በተገቢው ጊዜ ውስጥ የማቅረብ ግዴታ አለበት፡፡

አንቀጽ 32

መዓ ሪጸ ስለመላ□

1. በደንብ መተላላፍ ጉዳይ አንድ ተከሳሽ በችሎት እንዲገኝ መጥሪያ ደርሶት ሳይቀርብ የቀረ እንሆነ የሚቀጥለውን ቀነ ቀጠሮ ተገልጾ ተጨማሪ መጥሪያ ይላክለታል፡፡ ሁለተኛውን ጥሪ ያላከበረ ተከሣሽ በሦስተኛ ቀነ ቀጠሮ በክፍሉ ፖሊስ ወይም በሚሊሺያ ሠራዊት አማካይነት እንዲቀርብ ይደረጋል፣
2. ለማህበራዊ ፍርድ ቤት የቀረበው ጉዳይ የፍትሐብሄር ክርክር የሚመለከት ከሆነና ከሣሽ በቀነ ቀጠሮው ሳይቀርብ ቢቀር ለውሳኔ ያደረ ካልሆነ በቀር ማህበራዊ ፍርድቤት የክሱን መ□ዝብ ጿ□ፉል፣
3. የፍትሃብሄር ተከሳሽ መጥሪያ ደርሶት ወይም በቃል ተነግሮት ሳያከብር የቀረ እንደሆነ ማህበራዊ ፍርድቤቱ ጉዳዩን በሌለበት አይቶ ሊወስን ይችላል፡፡

አንቀጽ 33

መ□ዝብ እንደገና ስለመክፈት

1. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 32 ንዑስ አንቀጽ2 ወይም ንዑስ አንቀጽ3 መሠረት ሁለተኛው ቀነ ቀጠሮ ሳይቀርብ የቀረ ከሳሽ ወይም ተከሳሽ የቀረው በበቂ ምክንያት ከሆነ ምክንያቱን በ□ር□ር በመፅለ□ እንደ ነገሩ ሁነታ □ተ□ፉዉ መ□ቶብ □እንዲከፈት ወይም የተሰጠው ዉሳኔእንደገና እንዲታይለት ለማህበራዊ ፍርድ ቤቱ ሊያመለክት ይችላል፣
2. □ማህበራዊ አርት ቤት ከሣሽ ወይም ተከሣሽ ሳይቀርብ የቀረው በበቂ ምክንያት መሆኑን ካመነበት በአንቀጽ 32 ንዑስ አንቀጽ2 ወይም ንዑስ አንቀጽ3 መሠረት የክሱ መ□ቶብ□እንዲከፈት ወይምተከሳሽ በሌለበት የተሰጠው ውሳኔ እንደገና እንዲታዬ ለማትረፅ ይችላል፣
3. የተዘጋ መዝገብ በበቂ ምክንያት እንዲከፈት ወይም የተሰጠው ውሳኔ በበቂ ምክንያት እንደገናእንዲታይ የሚቀርብ ማመልከቻ ክሱ በተወሰኔ በሰላሳ ቀን ውስጥ መቅረብ አለበት፡፡ በ□ህ □ቯ□ ቱ□ብ ካልቀረበ ማህበራዊ አርድቤቱ ጥያቄውን ውድቅ ያደርገዋል፡፡

አንቀጽ 34

እንደ በቂ ምክንያት የሚቆጠሩ ሁኔታዎች

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 28 ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት በቂ ምክንያት ተብለው የሚቆጠሩት ከአልጋ መነሳት የማያስችል ህመም፣የቅርብ ዘመድ ሞት ወይም ከቦታ ቦታ ለመዘዋወር የማያስችል ወይም ከአቅም በላይ የሆኑ ሁኔታዎች መኖር ነው፡፡

አንቀጽ 35

ስለ ክስ መሰማት አጀማመር

1. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ክሱ እንዲሰማ በተቀጠረበት ቀንና ሰዓት ያስችላል፣
2. ፍርድ ቤቱ ክሱን መስማት ከመጀመሩ በፊት በመዝገብ ውሰጥ የተጠቀሱት ማስረጃ መገኘታቸውን ያረጋግጣል፣
3. ክሱ ደንብ መተላለፍን የሚመለከት ከሆነ ክሱን እንዲሰማና መከላከል እንዲችልተከሳሽ እራሱ በችሎት መገኘት ይኖረበታል፡፡

አንቀጽ 36

ክስ ስለማንሳት

አንድ ከሳሽ ማህበራዊ ፍርድ ቤቱ በጉዳዩ ላይ የፍርድ ውሳኔ ከመስጠቱ አሰቀድሞ በማናቸውም ጊዜ ያቀረበውን ክስ ማንሳት ይችላል፡፡

አንቀጽ 37

ጉዳይን ወደ ዐቃቤ-ህግ መስሪያቤት ስለማስተላለፍ

ማህበራዊ ፍርድ ቤት ከቀረቡት የደንብ መተላለፍ ክሶች ውሰጥ ከፊሉ ወይም ሙሉ በሙሉ የመደበኛ ፍርድ ቤትን ስልጣን የሚመለከቱ ከሆነ ፍርድ ቤቱ ክሱን ለዐቃቤ-ህግ መስሪያ ቤት ማስተላለፍ አለበት፡፡

<u>አንቀጽ 38</u>
<u>ክስን ሰለመዝጋት</u>

ማንኛውም የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የፍትሄብሔርን ጉዳይ ማየት ከጀመረ በኋላ ጉዳዩ ከስልጣኑ በላይ ሆኖ ሲያገኘዉ ክሱን ዘግቶ ባለጉዳዩን ያሰናብታል፡፡

<u>አንቀጽ 39</u>
<u>ስለ ውሳኔ አሰጣጥ</u>

1. የቀረበው ክርክር ከተጠናቀቀ በኋላ ማህበራዊ ፍርድ ቤት በጉዳዩ ላይ በአጭር ጊዜ ውስጥ ውሳኔ መስጠት አለበት፣
2. ማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚሰጠው ውሳኔ በተቻለ መጠን በሙሉ ድምፅ ይሆናል፡፡የሚሰጠው ውሳኔ በሙሉ ድምፅ ካልተወሰነ እና በድምፅ ብልጫ የተሰጠ እንደሆነ የልዩነት ሐሣብ በውሳኔው ላይ መመዝገብ ይኖርበታል፣
3. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ውሳኔውን በሚሰጥበት ጊዜ በክርክሩ ሂደት የቀረቡትን ነጥቦችና ማስረጃዎች በመግለጽ ለውሳኔው መሰረት ያደረጋቸውን ምክንያቶች በአጭሩ በፍርድ ላይ ያሰፍራል፣
4. የተሰጠው ፍርድ ከዐቃቤ-ህግመስሪያ ቤት በተመራለት ጉዳይ ላይ ከሆ ነዐቃቤ-ህግ መስሪያ ቤት ውሳኔውን እንዲያውቀው ያደረጋል፡፡

<u>አንቀጽ 40</u>
<u>ይግባኝ</u>

1. ማህበራዊ ፍርድ ቤት በሰጠው በማናቸውም ውሳኔ ቅር የተሰኘው ወገን ይግባኝ ለማቅረብ ከፈለገ ውሳኔው በተሰጠው *በአስራ አምስት ቀን* ውሰጥ ለፍርድ ቤቱ ካላሳወቀ ይግባኝ የማለት መብቱ እንደተወ ይቆጠራል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገዉ ቢኖርም በዉሳኔዉ ቅር የተሰኘው ወገን ከፍ ብሎ *በአስራ አምስትቀን* ዉስዓ ጁፅባኝ ያልጠየቀው በበቂ ምክንያት መሆኑን በማስረጽ በማረጋገጥ ይግባኝ ተገልብጦ እንዄ□ዉሊያመለክት ይችላል፣
3. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 34 ላጁ በቂ ምክንያት ተብሎ የተደነገጉት ሁኔታ- ች በተመሳሳይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ላጁ □እን□በቂምክንያት ጁቆ□ራል፣
4. ይግባኝ ባይ የመዝገብ ፅልባ□ እንዲሰጥ በቃል ወይም በጹሁፍ የቀረበለትን ማህበራዊ አርት ቤት የመዝገቡን ትክክለኛ ፅልባ□ *በአስራ አምስት ቀን* ውስጥ ለይግባኝ ባዩ መስጠት አለበት፣

5. ይግባኝ ባይ የመዝገቡ ግልባጭ በደረሰው*አስር ቀን* ዉስዓ ጹፅባኙን አግባብ ላለዉ ለወረ□ ፍርድ ቤት ያቀርባል፣
6. ይግባኝ የቀረበለት ወረዳ ፍርድ ቤትም የቀረበውን ይግባኝ ማስቀረብ ወይም አለማስቀረቡን *አስር ቀን ዉስዓ* አይቶ ተገቢውን ብይን መስጠት አለበት፣
7. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ወይምየወረዳ ፍርድ ቤት በሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ ላይ መሠረታዊየሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሞ ሲገኝ ወይም በሥነ-ሥርዓት ሕጐች ውስጥ የተመለከቱ ሌሎች ምክንያቶች ተጥሰው የተገኙ እንደሆነ ውሳኔው በጠቅላይ ፍርድ ቤት በኩል በሰበር ሰሚ ችሎት ታይቶ ሊስተካከል ይችላል፡፡

አንቀጽ 41

ስለ ውሳኔ አፈጻጸም

1. በማህበራዊ ፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ በይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት ካልታቶ□ በቀር ውሳኔውአፈጻጸሙጹቀዓ ላል፣
2. ፍርድ ቤቱ የተሰጠውን ውሳኔ ራሱ ለማስፈጸም ወይም አግባብ ያለው ማህበራዊ ፍርድ ቤት እንዲያስፈጽም ለመወከል ይችላል፣
3. በይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት የሚወሰነው መቀጮ ለመንግስት ገቢ ይሆናል፣
4. የፍርድ ቤቱን ውሳኔ ለማስፈጸም የሚተላለፈውን ትዕዛዝ የሚመለከተው አካል ይፈጽማል፡፡

ክፍል ስድስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 42

ስለ ወቻ

ለአርት ቤቱ በሚቀርበዉ ቶ□ጹ ላጹ እያንዳንዱ ተከራካሪ ወገን የራሱን ወጪ ይችላል፡፡ ሆኖም ከሳሽ ተከሳሽን ለማጉላላት ክስ ያቀረበው ሆን ብሎ መሆኑን ፍርድ ቤቱ ካመነበት ለተከሳሽ እስከ ብር ሁለት መቶ አምሳ የሚደርስ ኪሳራ ሊቆርጥለት ይችላል፡፡

አንቀጽ 43

የዳኝነት ክፍያ

1. የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚቀርብለትን ጉዳይ ተገቢ የፍርድ ገንዘብ እንዲከፈልበት ያደርጋል፣
2. በነጋሪት ጋዜጣ በህግ ክፍል ማስታወቂያ ደንብ ቁጥር 177/1945 ስለፍርድ ቤቶች ዳኝነት ገንዘብ አከፋፈል የወጣው ደንብ በማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኝነት ገንዘብ አከፋፈል ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡
3. በዚህ አንቀጽ መሰረት ከዳኝነት ክፍያ የሚሰበሰበው ገንዘብ ለማህበራዊ ፍርድ ቤት አገልግሎት ይዉላል፡፡

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ1 ላይ የተደነገገው ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የከሳሹን ኑሮ ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማስገባት ነፃ የፍርድ አገልግሎት ሊሰጥ ይችላል፡፡

አንቀጽ 44

የቅጣት ገንዘብ አሰባሰብ ሥርዓት

በቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የተላለፈ የቅጣት ገንዘብና ማንኛውም የፍርድቤቱገቢየገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ በሚያሳትመው ሕጋዊ ደረሰኝ አማካይነት በፍርድ ቤቱ በኩል ይሰበሰባል፤ገቢውም ለመንግስት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 45

□ቶባ ስለማቅረብ

ማህበራዊፍርድ ቤት ለቀበሌ መስተዳድር ምክር ቤት እና ለወረዳ ፍርድ ቤት የሥራ እንቅስቃሴና ያጋጠሙት ችግሮችን የሚያብራራ የሥራ ሪፖርት ያስተላልፋል፡፡

አንቀጽ 46

ስለ መብት መከበርና የመተባበር ግዴታ□

1. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ የሚሰራበት መሥሪያ ቤት ድርጅት ተቋም ወይም ማህበር □ኛው የተመረጠበትን ኃላፊነት በሚገባ ለመወጣት እንዲችል አስፈላጊውን ትፉአ የመስጠት ግደታ አለበት፣
2. የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛ በዳኝነት ተግባር በመሳተፉ ምክንያት ማናቸውም ከመደበኛ ሥራው ሊያገኝ የሚገባው ክፍያ ዕድገት ወይም ማናቸውም ሌላ ጥቅም አይጓደልበትም፡፡

አንቀጽ47

ስለመደበኛ ፍርድ ቤት ኃላፊነት

1. የወረዳ ፍርድ ቤት የማህበራዊ ፍርድ ቤትን አሠራር ለማቀላጠፍ አስፈላጊውን የሙያ ድጋፍና ሥልጠና ይሰጣሉ፣ ሴሚናሮችንና ወርክሾፖችን ያዘጋጃል፣ ለሥራው የሚያግዙ የሕግ ማብራሪያዎችን፣መጽሐፍትንና ከሥራቸው ጋር አግባብነት ያላቸውን መመሪያዎችንና አዋጆችን ያሰራጫል፣
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ1 ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ለማህበራዊ ፍርድ ቤት አገልግሎት የሚውሉ የሕግ ማብራሪያዎችን ያዘጋጃል፣ ማህበራዊ ፍርድ ቤት የሚሠሩባቸውን ሕጐች በማባዛት እንዲደርሷቸው በማድረግ በሙያ ረገድ ተገቢውን እገዛ ያደርጋል፣
3. የወረዳና የከፍተኛ ፍርድ ቤት ከላይ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ 1 እና በንዑስ አንቀጽ 2 የተጣለበትን ኃላፊነት በአግባቡ መወጣት እንዲችል በየደረጃው ያለ የአስተዳደር ምክር ቤት ተገቢውን የፋይናንስ ድጋፍ ያደርጋል፡፡

አንቀጽ 48

ለዳኛ ክፍያ የማይደረግ ስለመሆኑ

የማህበራዊ ፍርድ ቤት ዳኛና ሬጅስትራር የሚሰጡት አገልግሎት ሕዝባዊ ስለሆነ ክፍያ አይኖራቸውም፡፡

አንቀጽ 49

የቀበሌው መስተዳድር ምክር ቤት ግዴታ

የቀበሌው መስተዳድር ምክር ቤት የቀበሌውን ማህበራዊ ፍርድ ቤት የማደራጀት፣ የመርዳትና ለስራ የሚያስፈልጉትን ቁሳቁሶች የማሟላት ግዴታ አለበት፡፡

አንቀጽ 50

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍርድ ቤትና ፍትህ ቢሮ ሊያደርጉት የሚገባቸውድጋፍ

1. የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍርድ ቤትና ፍትህ ቢሮ የቀበሌ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ቀልጣፋ አገልግሎት ለመስጠት እንዲችል ጽሑፎችን፣አዋጆችንና የተለያዩ ሕጎችን እንደዚሁም አስፈላጊ መረጃዎች በማዘጋጀት ያሰራጫሉ፣ስልጠናዎችን ወይም ሰሚናሮችን ይሰጣሉ፣
2. ጠቅላይ ፍርድ ቤት በማህበራዊ ፍርድ ቤት መክፈል ያለበትን የዳኝነት ታሪፍ የሚወስን መመሪያ ያወጣል፡፡ከበታች ፍርድ ቤት በሚቀርብለት የድጋፍ ጥያቄ መሠረት ተገቢውን የሙያ እገዛ ያደርጋል፡፡

አንቀጽ 51
ይርጋ

1. በደንብ መተላለፍ ጥፋት ክስ ሳይቀርብበት አንድ ዓመት ካለፈወይም የተፈረደበት ቅጣት ተፈፃሚ ሳይሆን 2 ዓመት ካለፈ በይርጋ ይታገዳል፣
2. በዚህ አዋጅ መሠረት የሚቀርቡ የፍትሃብሔር ጉዳይ ክስ ሳይቀርብበት 2 ዓመት ካለፈ የተፈረደበት ቅጣት ተፈፃሚ ሳይሆን 2 ዓመት ካለፈ በይርጋ ይታገዳል፡፡

አንቀጽ 52
ስለ ቅጣት

1. ማናቸውም ማህበራዊ ፍርድ ቤት ተከሳሹ ጥፋተኛ መሆኑ በሚገባ ካልተረጋገጠ በነፃ ያሰናብተዋል፣
2. ተከሳሹ ጥፋተኛ መሆኑ ሲረጋገጥ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ቅጣቶች መካከል እንደ ጥፋቱ ክብደት በአንዱ ሊቀጣ ይችላል፡ ፡
   (ሀ) ማስጠንቀቂያ መስጠት ወይም፣
   (ለ) ዓኛተኛው ተበዳዩን ይቅርታእንዲጠይቅ ማድረግ ወይም፣
   (ሐ) በአከባቢ ባህልና ልምድ መሠረት በማድረግ ለተጎጅ ተመጣጣኝ ካሣ እንዲከፍለዉ ማድረግ ወጄም፣
   (መ) እንደ ተከሳሹ የመክፈል አቅም በአንድ ጊዜ ወይም በየጊዜው ተከፍሎ የሚያልቅ ብር ከአስር እስከ ሶስት መቶ በሚደርስ መቀጮ ሊወሰን ይችላል፡፡ገንዘቡን ቀቤለዉ በገቢ በደረሰኝሰብስቦ ለመንግስት ገቢ ያደርጋልወጄም፣

(ሠ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ2 በፊደል ተራ “መ” ድንጋጌ መሠረት መፈፀም ያልቻለ እንደሆነ ከሰባት እስከ ሰላሳ ቀን ያልበለ□ ለህብረተሰቡ □ቃሚ □ሆነ ከጥፋተኛ ሙጸ ጋር ተዛማጅነት ያለው ማህበራዊ ስራ ማሠራት ወይም፣

(ረ) እስከ አንድ ወር ለመድረስ የሚችል የማረፊያ ቤት እሥራት ይቀጣል፣

(ሰ) ጥፋቱ የተፈፀመው በንብረት ወይም በአካል ላይ ጉዳት በማድረስ ከሆነ በከሳሹ ጠያቂነት ከብር አምስት መቶ የማይበልጥ ካሣ ማስከፈል፡ ፡

3. አስፈላጊመሆኑን ካመነበት ማህበራዊ ፍርድ ቤት በንዑስ አንቀጽ 2 ከተገለፀው በተጨማሪ ተከሳሽ የደንብ መተላለፍ ጥፋት የፈጸመበትን ከሚፈነዱት መሣሪያ ዉጭ በውርስ ለመንግሥት ገቢ እንዲሆን ለማዘዝ ይችላል፣

4. ተከሳሽ ጥፋቱን የፈጸመው በሕዝብ መዝናኛ ስፈራዎች፣ በመጠጥ ቤቶች ወይም በሌሎች ተመሳሳይ ስፈራዎች ከሆነ ማህበራዊ ፍርድ ቤት ካመነበት ከአንድ ወር በማይበልጥ ጊዜ በስፍራው እንዳይገኝ በማገድ ተጨማሪ ቅጣት ሊወስንበት ይችላል፣

5. ማህበራዊ ፍርድ ቤት ቅጣትን የሚወስነው የጥፋቱ ክብደት የአጥፊውን የኑሮ ሁኔታ፣ የገቢውን መጠን እና ስለ ቤተሰቡ አስተዳደር ያለበትን ኃላፊነት በማመዛዘን ይሆናል፡፡

አንቀጽ 53
□መሸጋገሪያ ድንጋጌ

1. ይህ አዋጅ ስራ ላይ እንዲውል ከጸደቀበት ቀን ጀምሮ ለሚቀርብ የፍትሃብሔርና የደንብ መተላለፍ ጥፋት ክሶች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፣
2. በክርክር ላይ ያሉት የፍትሃብሔርና የደንብ መተላለፍ ጥፋት ክሶች በዚህ አዋጅ መታየቱ ለተከሳሽ የሚጠቅም ከሆነ በቀድሞ ህግ የሚታይ ካልሆነ በስተቀር በዚህ ህግ ጉዳዩ መታየት ይቀጥላል፡፡

አንቀጽ 54
ስለተሻሩ ሕጎች

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የቀበሌ ማህበራዊ ፍርት ቤትን ለማቋቋም የወጣ አዋፀ ቁጥር 11/1990 ዓ.ም የሆነዉ በዚህ አዋጅ ተሽሯል፡፡

አንቀጽ 55
ደንብና መመሪያ የማዉጣት ስልጣን

1. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ ደንብ ሊያወጣ ይችላል፣
2. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ለዚህ አዋጅ ማስፈፀምያ የሚሆን መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

አንቀጽ 56
አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በልሳነ-ሕፅ ፉ□□ታትሞ ከወጣበት ጊዜ ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

□ክቲት 02/2007 □ም

አህመድ ናስር አህመድ
የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት
አሶሳ፤